

Prøvetagning

Arbejdsgange ved prøvetagning

Forudsætningerne for at laboratorierne kan udføre de rekvirerede analyser er at følgende tre forhold er opfyldt:

1. a) Prøvetagningsblanket(PTB)

Prøvetagning og analyser rekvireres i Labka. Inden prøvetagningen udprintes PTB, der indeholder

- Patientens navn og cpr-nummer
- Rekvirerende afdelings afdelingsbetegnelse og afsnitsnummer
- Dato og tid for prøvetagning, og opsamlingsstid og urinvolumen (hvor relevant)
- Evt. Information til prøvetager
- Evt. Rekvisitionskommentar
- Prøvetagerens BAM-ID eller afsnitsbetegnelsen
- Etiketter med unikke stregkoder og oplysninger om rørtyper
- Hvilke analyser, der skal udføres med prioritet 'akut', 'fremskyndet' eller 'rutine'
- Evt. Klinisk information

b) Nødblanket

Ved Labka-nødprocedure anvendes nødblanket – se 'Labka nødprocedure' ([link til Labka siden](#))

2. Identifikationskontrol

Identifikation af patienten skal være korrekt, således at det sikres at det fremsendte prøvemateriale kommer fra den angivne patient. Se afsnit 3 i "[Vejledning til blodprøvetagning](#)" udarbejdet af Klinisk biokemisk afdeling, KB 3-01-1. Vejledningen er tilgængelig enten via Rigshospitalets sider på internettet: <http://www.kb.rh.dk> eller ved henvendelse til Klinisk biokemisk afdeling.

3. Håndtering af de fyldte glas/prøvebeholdere

Se afsnit 4 i "[Vejledning til blodprøvetagning](#)" udarbejdet af Klinisk biokemisk afdeling. Vejledningen er tilgængelig enten via Rigshospitalets sider på internettet: <http://www.kb.rh.dk> eller ved henvendelse til Klinisk biokemisk afdeling.

Forhold, der kan påvirke kvaliteten af analysesvaret

1. Stase

Stase kan forårsage ændringer i koncentrationen af flere analytter.

Især ændres P—Kalium-ion; stofk., P—Ammonium; stofk. og P—Lactat; stofk. ved langvarig stase.

2. Tilblanding af infusionsprodukter

Hvis blodprøven skal tages i den arm, hvor der samtidigt foretages i.v. infusion skal infusionen have været afbrudt i 15 min. Såfremt infusionen ikke har været afbrudt, risikerer man forkert analysesvar på grund af fortynding. Tilførsel af analytter såsom glucose, natrium og kalium kan ligeledes give forkerte analysesvar.

3. Veneblod udtaget fra i.v. kateter

Det er vigtigt for analysesvaret at følgende procedure overholdes: Eventuel infusion afbrydes, og katetret aflukkes helt i 15 min. De første 10 ml blod bortkastes og herefter tages blodprøverne. Katetret "proppes"/evt. infusion genoptages.

Specielle forhold gør sig gældende for fx P—Koagulation, intern+fælles vej; tid(=APTT), hvor prøven ikke må udtages fra drop indeholdende heparin. Koncentrationsbestemmelse af visse medikamenter, såsom Ciclosporin, Digoxin, Methotrexat og Aminoglycosider kan ikke analyseres på blod udtaget fra samme drop, som de infunderes i.

4. Kapillærprøvetagning

Opmærksomheden henledes på, at kapillærprøvetagning giver væsentligt ringere præcision på

analyseresultatet, specielt for hæmatologiske analyser.

5. Faste før blodprøvetagning

- Patienten må **ikke spise, drikke eller ryge fra kl. 22.00** aftenen før undersøgelsen.
- Patienten må dog **drikke 1-2 glas vand** (kun vand!).
- **Livsvigtig medicin** tages uændret. Ved tvivlsspørgsmål kontakt afsnittets læger.

Prøvetagningsrunder

NB: Analyser med prioritet 'Akut' kan ikke bestilles til prøvetagningsrunder.

Blodprøvetagning på indlagte voksne

Prøverunde	Bestilling	Tidsfrist for rekv.i Labka	Nedbringning af fremskyndede prøver
Hverdage			
Morgenrunde	Prøvetagning og analyser rekvireres i Labka. PTB udskrives på KB.	06.45	Kl. 08.45 vil KB's personale afhente fremskyndede prøver på afd.
Kl. 11	Prøvetagning og analyser rekvireres i Labka. PTB udskrives på KB Uopsættelige prøvetagninger kan rekvireres mellem runderne indtil kl. 22.30 på 5-3011. Prøvetagning (og analyser) rekvireres desuden i Labka. PTB udskrives på afd.	10.30	KB's personale medtager prøverne til lab. efter endt prøvetagning.
Kl. 13		12.30	
Kl. 15		14.30	
Kl. 16 *		15.30	
Kl. 20 *		19.30	
Weekend/helligdage			
Morgenrunde	Prøvetagning og analyser rekvireres i Labka. PTB udskrives på KB.	07.15	Fremskyndede prøver tages først og bringes til KB3011 – derefter vender prøvetageren tilbage for at tage de resterende.
	Der kan ikke rekvireres prøvetagning efter kl.07.15.		

* Prøvetagningsrunder nedlægges pr. 1. januar 2012.

Blodprøvetagningsrunder på indlagte børn og i Børnemodtagelsen 4064

Prøverunde	Bestilling	Tidsfrist for rekv.	Nedbringning af fremskyndede prøver
Hverdage			
Morgenrunde	Prøvetagning og analyser rekvireres i Labka. PTB udskrives på KB.	06.45	KB's personale medtager prøverne til lab. efter endt prøvetagning.
Kl. 10.30	Uopsættelige prøvetagninger kan rekvireres mellem runderne indtil kl. 22.30 på 5-3011. Prøvetagning (og analyser) rekvireres desuden i Labka. PTB udskrives på afd.	10.00	
Kl. 13		12.30	
Kl. 16		15.30	
Kl. 20		19.30	
Weekend/helligdage			
Morgenrunde	Prøvetagning og analyser rekvireres i Labka. PTB udskrives på KB.	07.15	KB's personale medtager prøverne til lab. efter endt prøvetagning.
Indlagte børn	Prøvetagning kan rekvireres i Labka indtil kl. 15.00 på 5-3011. Prøvetagning (og analyser) rekvireres desuden i Labka. PTB udskrives på afd. Ingen prøvetagning mellem kl. 15.00-08.00.*		
Børnemodtagelsen 4064	Prøvetagning kan rekvireres indtil kl. 22.30 på 5-3011. Prøvetagning (og analyser) rekvireres desuden i Labka. PTB udskrives på afd. Ingen prøvetagning mellem kl. 22.30-08.00.*		

* I de tidsrum, hvor der er markeret "ingen prøvetagning", vil det ved kontakt til Klinisk biokemisk afdeling (lokal 5-3011) være muligt at få hjælp til prøvetagning på voksne patienter, der er svære at stikke, samt på alle børn.

Arbejdet i Klinisk biokemisk afdeling prioriteres i denne situation på følgende vis:

1. Analysearbejde i laboratoriet
2. Prøvetagning i Traumecentret/Børnemodtagelsen
3. Prøvetagning på børn på øvrige afsnit
4. Prøvetagning på voksne, der er svære at stikke

Blodprøvetagning på Traumecentret

Hele døgnet.